

NICOLE LAPIN

AFURISITELE BOGATE

Un plan în 12 pași pentru a înțelege
jargonul financiar și pentru a avea
viața pe care ți-o dorești

Traducere din limba engleză de
Ines Simionescu

 ACT și Politon

2020

Publicat prin acordul cu Folio Literary Management, LLC
și Livia Stoia Literary Agency.

Rich Bitch

Copyright © 2015 by Nicole Lapin

© 2020 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

Tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro

Traducător: **Ines Simionescu**

Redactor: **Ana-Maria Niculae**

Editor: **Maria Nicula**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Marian Iordache**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LAPIN, NICOLE

Afurisitele bogate / Nicole Lapin; trad.: Ines Simionescu. - București:

ACT și Politon, 2020

ISBN 978-606-913-676-8

I. Simionescu, Ines (trad.)

336

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vrei să o transmiți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

CUPRINS

PREFAȚĂ		9
PASUL 1	ÎNCETEAZĂ SĂ MAI ZÂMBEȘTI ȘI SĂ DAI APROBATOR DIN CAP	
	Adoptă atitudinea afurisitei bogate	13
PASUL 2	ALO, ESTE UN MARATON ȘI UN SPRINT	
	Ia-ți viitorul în propriile mâini	33
PASUL 3	NOUL TĂU MJB	
	Creează-ți un mic jurnal al bugetului potrivit pentru TINE	61
PASUL 4	ASIGURĂ-ȚI UN ACOPERIȘ DEASUPRA CAPULUI	
	Casa este acolo unde îți ții lucrurile	105
PASUL 5	MĂNÂNCĂ, ROAGĂ-TE, CONDU	
	Transportul, mâncarea, asigurările și alte cheltuieli esențiale	137
PASUL 6	SCAPĂ DE PROBLEMA CARE TE APASĂ	
	Achitarea datoriilor	167
PASUL 7	PUNE-ȚI ORDINE ÎN VIAȚĂ	
	E neplăcut să economisești, dar și să fii sărac e la fel	207
PASUL 8	PUNE OSUL LA TREABĂ, AFURISITO	
	Muncește până la epuizare pentru a-ți face o carieră	231
PASUL 9	ÎMBĂTRÂNEȘTE CU ELEGANȚĂ	
	Vei îmbătrâni, așa că fă-o cu stil	279

PASUL 10	INVESTEȘTE, DRAGĂ, INVESTEȘTE	
	Nu este chiar atât de periculos să-ți investești banii	317
PASUL 11	CUM SĂ FII SUB, CUM SĂ TRECI PESTE ȘI CUM SĂ FII DEASUPRA „UNUI BĂRBAT”	
	Afurișitele bogate într-o lume a bărbaților	353
PASUL 12	O EXPLICAȚIE PE ÎNȚELESUL TUTUROR	
	Viața ta este afacerea ta	381
GLOSAR		393
MULȚUMIRI		443

PASUL

1

ÎNCETEAZĂ SĂ MAI ZÂMBEȘTI ȘI SĂ DAI APROBATOR DIN CAP

Adoptă atitudinea afurisitei bogate

În orice poveste este vorba, în fond, despre bani. Am învățat acest lucru datorită activității pe care o desfășor în domeniul jurnalismului de atât de mult timp. Dacă vrei să ajungi la esența oricărei povestiri, nu trebuie decât să iei urma banilor.

Prin urmare, hai să luăm urma banilor tăi!

Da, pentru acest lucru, trebuie să analizăm în profunzime toate aspectele finanțelor tale. Bineînțeles! Însă trebuie să abordăm și subiecte de discuție cum ar fi relațiile amoroase sau cum să ai grijă de tine. „Stai, ce-ai spus, Lapin? *Acestea* nu sunt chestiuni legate de bani”, s-ar putea să-ți zici în sinea ta. Ei bine, da, la o primă privire, sunt niște subiecte legate doar de bărbați și sănătate, dar totodată sunt, fără putință de tăgadă, și subiecte de natură financiară. De fapt, pentru mine, ele sunt cele mai bune discuții despre bani, deoarece nu ți se *pare* că vorbești despre bani. Iată cum îmi place mie să vorbesc despre bani: într-un

mod care te ia prin surprindere, ca atunci când amesteci spanac în compoziția unei prăjiturele cu ciocolată. Nu îi simți gustul, dar beneficiezi de substanțele lui nutritive.

De-a lungul călătoriei noastre împreună, nu uita *de ce* mergem pe urma banilor. Vrem să ajungem la esența poveștii tale de viață, cea pe care ai trăit-o până acum și cea pe care vei continua să o scrii. De aceea voi povesti multe: întâmplările mele legate de bani, întâmplările legate de bani pe care e posibil să le fi trăit tu, cele în care se poate regăsi oricine și care ne unesc pe toți.

Și chiar e foarte simplu: educația financiară este mai ușor de asimilat cu ajutorul prăjiturelelor și al povestirilor. Cine a spus că învățatul trebuie să fie plictisitor? Așa că hai să pornim la drum. Este timpul să înveți tot ce trebuie să știi despre bani și nu știi sau *crezi* că știi și, de fapt, nu este așa.

Înainte să începem, lasă-mă să-ți fac o mărturisire: nu am fost întotdeauna atât de încrezătoare.

CONFESIUNILE

UNEI AFURISITE BOGATE

Eram sigură că am reușit. Când a venit momentul interviului pentru facultatea mea preferată, eram mai mult decât pregătită, ca o studentă eminentă, așa cum îmi închipuiam eu că deja sunt (dar, de fapt, doar aspiram să fiu). Am studiat istoria acelei universități, am exersat pronunția numelor absolvenților importanți și am memorat titlurile cursurilor despre care credeam că ar face impresie, dacă spuneam că vreau să le urmez. Am făcut aproape totul pentru a arăta și a mă exprima la fel ca o studentă a acelei universități, însă nu am purtat culorile instituției de învățământ, deși crede-mă că mi-a trecut prin minte acest

lucru. Rezultatele mele la teste nu erau nemaipomenite, nu aveam pe nimeni din familie care să fi urmat acea universitate, dar voiam neapărat să intru acolo. Eram convinsă că, dacă aș fi absolvit facultatea cu pricina, aș fi reușit să am cariera de prezentatoare de știri în televiziune la care visam. Atunci când profesoara care se ocupa de procesul de admitere m-a întrebat ce altceva voiam să știu despre universitate, am profitat de ocazia de a mă remarca și i-am pus întrebările pe care le repetasem, pentru care mă documentasem bine și care mă făceau să par foarte încrezătoare.

Apoi a început să mă întrebe mai multe lucruri despre pasiunea mea declarată pentru jurnalism și mass-media. M-a întrebat ce ziare citesc, iar eu am răspuns: „Îmi place foarte mult *The New York Times*, frunzăresc *USA Today* pentru o sinteză bună a evenimentelor și sunt în mod special interesată de politică, așa cum e prezentată în *The Washington Post*”. „O, minunat! Sunt convinsă că ești la fel ca mine și nu-ți poți începe ziua dacă nu ai la îndemână *The Journal*”, a spus ea.

Am zâmbit și am dat aprobator din cap. Habar nu aveam ce anume era *The Journal*.

Câteva ani mai târziu, mă aflu la universitatea la care îmi doream atât de mult să intru când eram în ultimul an de liceu: Școala de Jurnalism Medill, din cadrul Universității Northwestern. În acel moment, credeam că pusesem punct strategiei „disimulezi până impresionezi” în privința documentării superficiale și, de vreme ce ajunseseam acolo, mă concentram cu adevărat pe învățat. De fapt, credeam că sunt foarte bună în ceea ce privește jurnalismul de televiziune atunci când am primit un premiu foarte important, pe vremea când eram studentă. A fost un eveniment de proporții, elegant, cu șampanie și papioane: șansa mea de a-i întâlni pe unii dintre oamenii de la știri din televiziune pe care îi respectam și îi admiram,

inclusiv pe legendara Helen Thomas. Uau, Helen Thomas! Prima femeie care a stat vreodată în rândul întâi în sala de presă de la Casa Albă. Voiam să fiu la fel ca ea, cu formidabilul ei taier roșu. În mod frecvent, ea era cea care adresa prima întrebare președintelui. Măiculiță, era ca și cum te întâlneai cu cea mai mare vedetă care-ți trece prin minte. Era idolul meu. Mi-am făcut curaj să mă prezint celor cu care discuta. Mi-am rostit cu mândrie numele, i-am strâns mâna și i-am spus ce onoare extraordinară era pentru mine să fac cunoștință cu ea. După care grupul a continuat să discute despre vânzarea în lipsă la bursa de valori.

Am zâmbit și am dat aprobator din cap. Eram jenată că nu puteam participa la discuție, dar era un subiect care mă băga în ceață cu totul.

Abia după ce am absolvit facultatea am reușit să am o relație cu cel de care mă îndrăgostisem nebunește în liceu. Era editorul cu ochi albaștri și maxilare pronunțate al ziarului școlii și singura persoană pe care o cunoșteam ce obținuse punctajul maxim la testele SAT: 1.600! Era tipul de intelectual șic care cita din Tolstoi și din Dave Matthews¹ în același timp. Era genial, iar eu eram pur și simplu fermecată de el. Discutam despre viitorul nostru împreună. Discutam despre casa în care vom locui și despre copiii pe care era posibil să-i avem. Era singura persoană cu care puteam vorbi la nesfârșit despre aproape orice (așa credeam la vremea respectivă): despre politică, muzică, istorie, filosofie, tot ce-ți trece prin cap. Apoi mi-a povestit că visul lui era să devină manager de fonduri *hedge* (de investiții speculative).

Am zâmbit și am dat aprobator din cap. Credeam că fondurile *hedge* aveau de-a face cu grădinăritul².

¹ Solistul propriei formații de muzică rock, Dave Matthews Band. (n.tr.)

² *Hedge* mai înseamnă și „gard viu”. (n.tr.)

Ai înțeles ideea: am zâmbit și am dat aprobator din cap ca o ignorantă ce eram de multe ori în adolescență și până pe la douăzeci de ani. Când eram mai tânără credeam că știu multe. Însă fondurile de investiții speculative, vânzările în lipsă și *The Journal* nu se aflau, cu siguranță, pe lista cunoștințelor mele, iar mie îmi era teamă să nu par proastă recunoscând acest lucru. Și așa, în loc să întreb atunci când nu știam despre ce vorbea o persoană sau chiar să mă documentez singură mai târziu, am continuat să zâmbesc și să dau aprobator din cap, fiind prea anxioasă pentru a mă confrunta cu subiectele care mă speriau cel mai mult.

Și am pretins că știu despre ce este vorba până în ziua în care ne-am despărțit, când iubitul meu mi-a spus că nu ne mai puteam întâlni deoarece nu eram suficient de deșteaptă pentru a mă putea înțelege cu prietenii lui din domeniul financiar. Mă rog, *m-a părăsit*, deoarece nu aveam nici cea mai vagă idee despre subiectul care îi plăcea cel mai mult.

Faptul că domnul viitor manager de fonduri de investiții speculative m-a părăsit a fost, în egală măsură, devastator și motivant: m-am hotărât să devin o persoană care să poată discuta de la egal la egal cu tipii de pe Wall Street. Parcă mă transformasem în Elle Woods³. Am început să citesc *The Journal* în fiecare zi. Inițial mi s-a părut că nu e decât o înșiruire de cuvinte fără sens. Apoi mi s-a părut că e scris în chineză, iar, după câteva luni, s-a transformat în ceva aproape inteligibil. Încă vorbeam un limbaj stâlcit de Wall Street, atunci când am primit un post extraordinar și superintimidant la televiziune: să transmit în direct știri despre afaceri – pentru o emisiune difuzată la nivel

³ Protagonista romanului și a filmului *Blonda de la Drept*, o tânără avocată foarte pricepută, dar care inițial nu este considerată astfel din cauza înfățișării sale de femeie bogată și elegantă, care părea să fie mai degrabă expertă în chestiuni de modă și frumusețe. (n.tr.)

național – chiar din sala de tranzacții a importantei Burse de Valori din Chicago. Eram mai mult decât înspăimântată, dar am acceptat postul deoarece știam că pot și că voi învăța limbajul de specialitate. Și așa a și fost.

După aproape cinci ani, am fost numită prezentatoarea singurei emisiuni transmise la nivel global pe cel mai popular canal TV de afaceri din lume, CNBC. (Și, într-adevăr, asta înseamnă că prezenta subiecte financiare dintre cele mai complicate.) În acel moment, nu numai că înțelegeam limbajul, ci îl și vorbeam fluent, adresându-mă lumii întregi.

ÎNCETEAZĂ CU PROSTIILE ȘI PARTICIPĂ LA CONVERSAȚIE

Privind în urmă, aș vrea să-mi fi spus, în acel moment, că un bărbat nu ar trebui să fie un motiv pentru care să mă ascund în spatele unui zâmbet și al unei aprobări lașe din cap. Mi-aș fi spus că *The Journal* se referă la *The Wall Street Journal* și că Helen Thomas m-ar fi respectat, probabil, mai mult dacă aș fi întrebat-o, pur și simplu, ce înseamnă vânzarea în lipsă, în loc să pretind că știu ce înseamnă să pariezi pe o scădere a pieței acțiunilor.

Spune-ți singură, mai devreme decât mi-am spus eu, că este de ajuns. Trebuie să înveți limbajul banilor și nu considera că nu este nevoie, fiindcă nu lucrezi în televiziune și nu vorbești despre ei. Discuțiile despre bani apar în *toate* aspectele vieții: la serviciu, în interacțiunile sociale și în relațiile amoroase. Prin urmare, cu cât înțelegi și vorbești mai repede limbajul banilor, cu atât mai repede vei reuși să faci ce îți dorești și vei putea avea viața la care aspiři – iată ce înseamnă să fii o afurisită bogată.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII O AFURISITĂ BOGATĂ?

Să fie clar: este *bine* să fii o afurisită bogată. (Afurisitele bogate sunt genul de afurisite bune, precum Glenda din *Vrăjitorul din Oz*, nu genul de afurisite rele, precum Vrăjitoarea cea Rea din Vest.) Este vorba despre a avea puterea. Despre a prelua controlul.

Să fii o afurisită bogată înseamnă să urmărești ceea ce vrei în viață, organizându-te din punct de vedere financiar. Și asta pentru că, să fim sincere, ai nevoie de *bani* ca să trăiești viața pe care ți-o dorești. Această carte exact asta te va învăța să faci. Îți vei stabili obiectivele, după care, împreună, ne vom da seama cum să le atingi. Misiunea mea este să te transform într-o femeie atât de bine pregătită din punct de vedere financiar, încât să ai încredere să spui tu însăși despre tine că ești o afurisită bogată.

O afurisită bogată se cunoaște suficient de bine cât să știe cu exactitate ce anume vrea de la viață – indiferent că este vorba despre cumpărarea unei locuințe, urmarea visului legat de carieră, să aibă trei copii sau niciunul – și vorbește fluent limbajul banilor; cheia realizării acestor obiective.

Micul secret murdar este acela că, la un moment dat în viață, când vine vorba despre bani, toate suntem speriate. Nu ești singura. Sunt mândră să recunosc că m-am aflat în situația ta. Și sunt mândră să discut cu sinceritate despre eșecurile cu care m-am confruntat de-a lungul călătoriei, deoarece am reușit să răzbat după parcurgerea unui drum plin cu hopuri. Și tu poți. Îi promit fiecărei femei care aspiră să devină o afurisită bogată că o voi ajuta. Am să-ți spun exact ce trebuie să știi, într-un limbaj simplu, lipsit de jargonul neinteligibil. Cartea *Afurisitele bogate* este chiar piatra ta Rosetta în probleme financiare.

Nu am lucrat într-o bancă, nu am un master în administrarea afacerilor și nici nu voi pretinde că am făcut aceste lucruri. Pur și simplu am învățat pe calea cea grea. Această carte conține tot ce am învățat despre bani, chiar și aspectele neatrăgătoare.

Ca un avertisment: îți voi mărturisi în această carte unele întâmplări jenante despre mine, așa că ești liberă să râzi; de fapt, chiar vreau să râzi. Vreau să poți râde atunci când te gândești la problemele bănești. Prin urmare, dacă trebuie să fiu tachinată pentru greșelile mele în plan personal și financiar, sunt bucuroasă să mă sacrific pentru binele tău, atâta vreme cât nu uiți un lucru: să înveți despre domeniul financiar nu este chiar atât de neplăcut pe cât pare, iar, după ce vei stăpâni limbajul pe care ți-l voi preda, vei putea să participi la conversații la care, cu ani în urmă, eu nu am putut să iau parte. Abia atunci nu te vei mai simți exclusă. Abia atunci te vei simți cu adevărat puternică.

Hai să mai lămurim un lucru înainte de a începe: nu vei citi toate acestea, după care vei face brusc un milion de dolari! Nu este un *workshop* despre educație financiară care să îți arate cum te poți îmbogăți rapid, ci despre o organizare trainică a finanțelor, care te încurajează să nu te privezi de mici bucurii, tocmai pentru a nu face excese mai târziu. Mi-aș dori să *existe* o poțiune magică, dar, după cum am văzut toate în cazul dietelor cu proteine sau cu grepfrut sau în cazul celor pentru detoxifiere, o dietă extremă pe termen scurt nu face decât să te mențină într-o stare jalnică. Iar, atunci când nu te-ai ales cu un abdomen ferm după o zi, ce urmează? Vei abandona totul pentru că vei avea sentimentul că ai eșuat.

Iar noi ne-am propus să învingem, afurisitelor!

PRIMUL PAS: RECUNOAȘTE CĂ AI O PROBLEMĂ

Îmi place să iau lucrurile pe rând în tot ce încerc să realizez, mai ales în privința banilor, deoarece evit astfel o criză de anxietate atunci când nu reușesc să fac totul într-o singură zi. La fel ca în cazul deprinderii oricărei aptitudini noi, lucrurile trebuie împărțite în mai mulți pași, astfel încât să te ocupi de un singur lucru odată. Atunci când mi-am calculat impozitele pentru prima dată, nu mi-am acordat o singură zi. Mi-am acordat o lună întreagă. În prima zi am despăturit bonurile fiscale. Asta a fost tot. Succes pe toată linia! Dacă mi-aș fi spus că trebuie să mă așez, să-mi calculez toate impozitele și să nu mă ridic până când nu termin, aș fi intrat în panică și nu aș fi terminat calculele, ci m-aș fi așezat pe canapea cu jumate de kil de înghețată Häagen-Dazs în brațe.

Nu se va întâmpla așa ceva în cazul tău, nu atâta vreme cât te îndrum eu. Pași mici, draga mea! Iar primul pas, împrumutat cu drag de la prietenii noștri care au creat alte planuri în 12 pași, este să rostim în cor: RECUNOAȘTE CĂ AI O PROBLEMĂ FINANCIARĂ!

Gata, am spus-o! Ai o problemă. Și eu am avut o problemă. Toate am avut probleme, iar aceasta este numai una dintre ele. Poate că este o problemă URIAȘĂ pentru tine în acest moment, dar este una pe care te pot ajuta să o tai de pe listă. Așadar, încă o dată, cu mai mult aplomb: RECUNOAȘTE CĂ AI O PROBLEMĂ FINANCIARĂ!

În regulă, pfu! Pasul 1: terminat! Acum să mergem mai departe.

CONFESIUNILE

UNEI AFURISITE BOGATE

Mediul în care ai crescut și banii lichizi

Felul meu de a privi banii este legat în mare parte de felul în care am fost crescută. M-am născut în familia unor imigranți care niciodată nu discutau despre bani. La noi în casă, nu exista nicio carte despre administrarea banilor. Cu siguranță, nu găseai *Wall Street Journal* pe masă la micul dejun. Televizorul nu mergea niciodată pe un post la care să se discute subiecte financiare. Însă erau mulți... bani lichizi.

Pare grozav, nu? Ca în cazul valizelor pline cu bancnote de o sută de dolari în stil mafiot. Dar nu prea e. Să duci o existență în care nu ai decât bani lichizi înseamnă să cumperi numai ce îți poți permite. Simplu ca bună ziua: dacă nu ai bani să cumperi ceva, atunci nu cumperi lucrul cu pricina. Nu ai carduri de credit. Nu ai rate la mașină. Nu ai niciun fel de rată. Nici credite imobiliare. Nici investiții extravagante, așa cum sunt obligațiunile. Nu ai decât verzișori sau cecuri.

Când am mai crescut și am devenit mai înțeleaptă, mi-am dat seama că acesta era, de fapt, un lucru destul de sănătos din perspectiva finanțelor personale, dar perioada de maturizare nu a fost distractivă. Mă simțeam jenată. Nu atât pentru faptul că nu puteam să cumpăr lucruri care erau cu mult peste puterile mele (deși a fost un pic ca nai-ba), ci pentru că nu era practic și mă făcea să par ciudată. Însă într-una din zile mi-am dat seama că eram ciudată.

Pot chiar să spun când am avut această revelație. Era vremea să plec la facultate și trebuia să cumpăr un bilet de avion de la Los Angeles la Chicago. Aceasta se întâmpla pe vremea când, deși devenise la modă să cumperi online un bilet de avion, era totuși derutant. Bineînțeles, voiam